

Jezus, mijn Heiland

“(…) *verwachtende de zalige hoop en de verschijning der heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Christus Jezus, die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken*’.”

Titus 2:12-14

(1) Hij is de Heiland van Israël en van de wereld

Het was in het Oude Testament een bekende waarheid dat God Zelf de Heiland was van Zijn volk. Hij was de Bron van heil en verlossing voor het volk Israël, en dat volk moest zijn vertrouwen leren stellen op het *heil des Heren*. Zo zien wij reeds bij de uittocht uit Egypte hoe God Zijn heil, Zijn redding aan het licht bracht (Ex. 14:13). Gedurende de hele geschiedenis van Gods uitverkoren volk zien wij deze zorgende en heilbrengende liefde van God, die het telkens weer redde uit de hand van zijn vijanden.

Met name in het boek Jesaja wordt God betiteld als de Heiland van Zijn volk. Het heil dat Hij aanbrengt, is niet alleen in aardse zin te verstaan als de bevrijding van vijandige overheersers. God is ook de Verlosser van nog grótere vijandige machten die de mens bedreigen, namelijk die van zonde, dood en Satan. Hij verlost Zijn volk van al hun onreinheden (Ezech. 36:29). Hij opent voor hen de bronnen des heils en bekleedt hen met de klederen des heils (Jes. 12:3; 61:10). Het is duidelijk dat het heil hier een diepere, geestelijke zin heeft en verder gaat dan een tijdelijke bevrijding.

Het Nieuwe Testament sluit hierop aan, zoals reeds blijkt uit de uitlegging die de evangelist Matteüs van de naam Jezus geeft: '(...) en gij zult Hem de naam Jezus geven. Want Hij is het, die Zijn volk zal redden van hun zonden' (Matt. 1:21). De naam Jezus betekent: 'Jahweh is heil', of 'Jahweh is verlossing'. Gods Woord legt hier een duidelijk verband tussen de betekenis van deze naam en de redding van Gods volk *van hun zonden*. De Heer Jezus is de beloofde Heiland, die geboren is in de stad van David (Luc. 2:11). De profeet Zacharia had reeds gesproken over Zijn komst: 'Ziet, uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland' (Zach. 9:9 Statenvert.).

Maar er is meer: Hij is niet alleen de Heiland *van Israël*, maar ook de Heiland *van de wereld* (zoals de

Samaritanen erkenden in Johannes 4:42). Het heil is wel uit de Joden, maar het bleef na de verwerping van de Messias door Zijn eigen volk niet beperkt tot de Joden. Het strekt zich uit tot Joden én heidenen. Er is geen onderscheid meer, want *allen* hebben gezondigd en komen tekort aan de heerlijkheid van God. Maar voor *allen* is er ook verlossing bereid door het verzoeningswerk van Christus, die nu het zoenmiddel is of de 'genadetroom', tot Wie mensen hun toevlucht mogen nemen (Rom. 3:23-25). De behoudenis, het heil, de verlossing is uitsluitend in Hem te vinden, 'want er is ook onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten behouden worden' (Hand. 4:12; vgl. 5:31 en 13:23).

In Titus 2:12-14 spreekt de apostel over de verwachting van de *wederkomst* van Christus, maar hij denkt tegelijk ook terug aan *Zijn komst in vernedering* hier op aarde. Christenen leven in de verwachting van 'de zalige hoop en de verschijning der heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Christus Jezus, die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken'. Christus zal wederkomen. Maar Wie is Hij voor ons? Hij is onze Heiland, die Zichzelf voor ons heeft overgegeven — en bij het kruis zien wij hoever die overgave reikte — om ons te verlossen van onze zonden. In Hem hebben wij de verlossing, de reiniging van de zonden en de bevrijding van de macht van de zonde. In Hem is Gods genade heilbrengend verschenen (Tit. 2:11). Met recht kunnen wij zeggen dat Hij onze Heiland, onze Verlosser is. Wij weten dat uit eigen ervaring als wij de toevlucht tot Hem hebben genomen met onze zondelast en die hebben neergelegd aan de voet van het kruis.

(2) Hij is ook de Heiland, de 'Behouder' van de Gemeente

Maar Christus is ook *nu* nog werkzaam als onze Heiland, als onze Behouder. Daarmee bedoel ik uiteraard niet dat Zijn verlossingswerk niet compleet

zou zijn. Christus' offer is volkomen toereikend en er behoeft niets meer aan toegevoegd te worden. Hij is eens voor altijd voor ons gestorven en heeft een *eeuwige verlossing* teweeggebracht (Hebr. 9:12; 10:10-18).

Ik bedoel hiermee dat wij in de hemel een machtige Heiland hebben die nimmer de Zijnen vergeet, een Heiland die altijd aan ons denkt, die voor ons tussenbeide treedt en ons tot het einde toe behoudt. Daarom wordt Christus ook de Behouder, of de Heiland, van het 'lichaam' genoemd, d.i. de Gemeente (Ef. 5:23). Hij zorgt voor allen die Hem toebehoren en die door de Heilige Geest tot leden van Zijn lichaam zijn gemaakt. De Gemeente is het bijzondere voorwerp van Zijn liefde en Hij voorziet haar van al het nodige. In meer algemene zin vinden wij deze onderhoudende zorg ook genoemd in 1 Timoteüs 4:10 ('de levende God, die een Heiland — d.i. een Onderhouder — is voor alle mensen, inzonderheid voor de gelovigen').

Christus is echter ook in een toekomstig opzicht onze Heiland. Hoewel wij nieuwe schepselen geworden zijn in Hem, leven wij nog te midden van de eerste schepping die onderworpen is aan de gevolgen van de val van Adam. De héle schepping zucht nog onder de vloek van de vergankelijkheid en ook Gods kinderen zuchten bij zichzelf in de verwachting van het zoonschap: *de verlossing van het lichaam* (Rom. 8:23). Daarom is het nodig dat Christus terugkomt, dat Hij als onze Verlosser, onze Heiland zal verschijnen. Ons burgerschap is immers in de hemelen, waaruit wij ook de Heer Jezus Christus *als Heiland* verwachten, die het lichaam van onze vernedering zal veranderen tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan Zich te onderwerpen (vgl. Fil. 3:20-21). Bij de wederkomst van de Heer zullen wij ook in lichamelijk opzicht Zijn opstandingskracht ondervinden (vgl. 1 Kor. 15:51-55; 1 Tess. 4:15-18). Wij hebben het volle heil aan Hem te danken, de volledige behoudenis naar ziel, geest en lichaam. Hoe groot is Hij als onze Heiland!

(3) Hij is onze grote 'God en Heiland'

Wanneer wij zo nadenken over de verschillende aspecten waarin wij Christus als Heiland mogen kennen, dan valt ook op dat Hij hier *onze* Heiland wordt genoemd. Het is ongetwijfeld van groot belang Hem persoonlijk te kennen als *mijn* Heiland, mijn Verlosser en Zaligmaker. Toch vinden wij deze benaming slechts  nmaal in het Nieuwe Testament, en wel in de lofzang van Maria ('Mijn ziel maakt groot de Heer, en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland', Luc. 1:46-47). Veel gebruikelijker is het dat God of onze Heer Jezus Christus omschreven worden als * nze* Heiland. Dit wijst erop dat wij als verlost niet alleen staan, maar verbonden zijn met alle anderen die hetzelfde heil deelachtig geworden zijn.

Bovendien wordt Christus in Titus 2 onze *grote* God en Heiland genoemd. Wij hebben al enkele facetten van Zijn grootheid als Heiland gezien, maar de Schrift vermeldt hier uitdrukkelijk d t Hij groot is. Dit wordt bevestigd door de woorden 'God en Heiland', die erop volgen. Dit vers is een van de vele bewijzen voor de Godheid van Christus. Wij hoeven niet te twijfelen aan Zijn grootheid, want Hij is God Zelf, te prijzen tot in eeuwigheid (Rom. 9:5). In 2 Petrus 1:1 vinden we de bijna identieke uitdrukking 'onze God en Heiland, Jezus Christus'. In deze brief wordt Hij ook tweemaal betiteld als onze 'Heer en Heiland' (2 Petr. 3:2,18). Christus is de Zoon, de Schepper van alle dingen. Hij is het eeuwige Woord, dat bij God was. Maar Hij is Zelf ook God en Hij heeft alle dingen in het aanzijn geroepen (Joh. 1:1-3; Kol. 1:15-17; Hebr. 1:1-2).

Het eeuwige Woord is vlees geworden. Hij is geopenbaard in het vlees en als zodanig woonde de hele volheid van de Godheid lichamelijk in Hem (Joh. 1:14; 1 Tim. 3:16; Kol. 1:19; 2:9). Hij is de waarachtige God en het eeuwige leven (1 Joh. 5:20). Hij is God en Mens in  en Persoon. Hij is aan ons gelijk geworden (met uitzondering van de zonde); Hij heeft aan bloed en vlees *deelgenomen* (Fil. 2:6-7; Hebr. 2:14). Hoe groot is Hij, die hier onze God  n Heiland wordt genoemd. Ja, Hij is God Zelf en Hij is Mens geworden om onze Heiland te kunnen zijn!

Niet alleen het Nieuwe Testament getuigt van de Godheid van Christus, ook het Oude Testament spreekt daarvan (zie o.a. Jes. 9:5; Mi. 5:1). De Messias is niemand minder dan Jahweh Zelf. De woorden 'God' en 'Heiland' horen bij elkaar. Het is een treffende combinatie die wij ook reeds in het Oude Testament aantreffen (Ps. 106:21; Jes. 43:3; 45:15,21; Hos. 13:4). Jahweh is een groot God en er is geen Heiland, geen Verlosser buiten Hem. Deze verlossende God ontmoeten wij in het Nieuwe Testament in de Persoon van de Heer Jezus Christus. Exact dezelfde bewoordingen worden op H m toegepast. Hij is 'onze grote God en Heiland, Christus Jezus' (Tit. 2:13). Hij is de nederige Mens Jezus, die tegelijkertijd de Christus is, d.i. Gods Gezalfde. God heeft Hem tot Heer en tot Christus gemaakt (Hand. 2:36). Hij is Degene in Wie God al Zijn plannen ten uitvoer brengt, de gezalfde Koning die Gods raad volvoert.

In dit verband moeten we ook erop wijzen dat de uitdrukking 'God, onze Heiland' (of: 'onze Heiland-God'), zeer kenmerkend is voor de brief aan Titus en de eerste brief aan Timoteüs (1 Tim. 1:1; 2:3; Tit. 1:3; 2:10; 3:4). Dit is een veelzeggende benaming, die ons laat zien in welke bijzondere betrekking God nu tot de mensen staat. In het Oude Testament had Hij Zich reeds als Schepper en als Rechter geopenbaard en bovendien als Israëls Wetgever. De huidige bedeling draagt echter een heel ander karakter. Wij zijn niet onder de wet, maar onder de genade (Rom. 6:14). Het is nu de tijd van de genade, de dag van het heil (2 Kor. 6:1-2). God heeft Zich in Christus geopenbaard als onze *Heiland*.

In dit karakter strekt Hij Zijn handen niet alleen uit tot Israël, maar ook tot de volken. God, onze Heiland, wil dat *alle mensen* behouden worden en tot kennis van de waarheid komen (1 Tim. 2:4). Wij hebben aanschouwd en getuigen, dat de Vader de Zoon heeft gezonden als Heiland *van de wereld* (1 Joh. 4:14). De mens heeft bewezen wie hij is in al zijn verdorvenheid, zowel zonder de wet als onder de wet. Wij zijn onverbeterlijke zondaars en er is in dit opzicht geen onderscheid meer tussen Joden en heidenen. Toch heeft God Zich in Christus als onze *Heiland* kunnen betonen — en wel op grond van het verlossingswerk van Christus en Zijn opstanding uit de doden. Door het kruis en de opstanding heeft God *Zijn* heil aan het licht gebracht. In en door Christus heeft Hij ons tot nieuwe schepselen gemaakt.

Dat is het grote heil dat Hij nu aan alle mensen aanbiedt, zolang de genadetijd voortduurt. Er is niet alleen vergeving van zonden voor ons bereid, maar ook een totale *innerlijke vernieuwing*: een nieuwe geboorte voor mensen met een verdorven natuur, de levendmaking van dode zondaren, de verlossing uit de macht van de zonde en de dood, het herstel van de

betrekking met God. Wie zou op dit grote heil geen acht geven (Hebr. 2:3)?

Het is ook opmerkelijk dat in de brief aan Titus zowel *God* als *Christus* afwisselend 'onze Heiland' worden genoemd. Dat gebeurt hier in ieder hoofdstuk: 'God, onze Heiland', 'Christus Jezus, onze Heiland' (1:3-4); 'God, onze Heiland', 'onze grote God en Heiland, Christus Jezus' (2:10-13); 'onze Heiland (en) God', 'Jezus Christus, onze Heiland' (3:4,6). Hieruit blijkt opnieuw dat Christus één is met de Vader. Het is alleen *in Hem* dat God Zichzelf als Heiland heeft geopenbaard en als zodanig tot de mensen is gekomen. God heeft Zich *heel diep* tot de mens neergebogen om hem te kunnen verlossen. Onze grote God en Heiland, Jezus Christus, heeft *Zichzelf* voor ons gegeven, opdat Hij ons zou verlossen van alle wetteloosheid en ons ten eigendom zou verwerven. Bij Zijn wederkomst zal Hij ons het *volle* heil schenken naar lichaam en ziel, dat dan ongestoord zal worden genoten. *Zó* mogen wij naar Hem uitzien en Zijn komst verwachten (Tit. 2:13).

Oude Sporen 2010

